

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Medföljer gratis till Göteborgs Handels- och Sjöfartstidnings prenumeranter i Göteborg.

Verktygsmaskiner,
Maskinförnödenheter,
alla slag billigast på platsen.
Speditions- & Kommissionsaffär.

MÜNTZING & Co,
Korsgatan 4,
GÖTEBORG.

Landbruksmaskiner, alla slag.
Johnstons slätter
& skördemaskiner
De sednast erkändt bästa i världen.

SVITHIOD.

Nr 6.	Annonspris: Pr ruta om 5,5 c/m höjd och 6,5 c/m bredd: inländska annonser Kr. 5.—, utländska Kr. 10.—	Den 10 Februari 1894. Utgifves hvarje Lördag. WALD. ZACHEISSONS FÖRLAG. Byrå: Köpmansgatan 34, Göteborg.	Prenumerationspris: postbefordringsafgift inräknad helt år . . . . . Kr. 4.— tre fjärdedels år . . . . . 3.25 halft år . . . . . 2.25 kvartal 1.25	Lösnummer: 10 öre.
	Prenumeration emottages äfven i hvarje bokhandel samt hos "SVITHIODS" kommissionärer. Bokhandelsdistributörer: Wettergren & Kerber, Göteborg.			

HENR. AHLBERG, Göteborg, MAISON DE CONFECTION.

Platsens största lager af
*Nouveautés uti Klädningstygger,
Siden och Ylle m. m.*

*Profoer, Plancher och Kostnadsförslag
lemnas beredvilligt.*

Klädningar och Kappor

förfärdigas efter sista Pariser Modeller elegant och med chic. Moderata priser.

Santina

af Konrad Telmann.

Öfvers. för Svithiod af Ellen Wester.

(Forts. fr. Nr 5.)

— Så hände det sig, att Sor Bernardos hus en söndag straxt efter mässan hedrades med ett besök af den berömde Giacomo Giorgi från Forio. Pietro Giorgi hade redan förut förberedt besöket, och man kunde därför mottaga den ärade gästen i festkläder och i en »salone» så uppputsad att ingen dödlig någonsin sett den så förr. Sora Lucia hade snörat sin bästa klädning så hårdt om sina yppiga former, att hon blott med stort besvär kunde draga andan, och de kval hon led i förening med den förtjusning hvarmed hon helsade ett så förnämt besök, framkallade på hennes ansikte ett minspel som vexlade mellan gråt och skratt. Giacomo Giorgi nödgades med många artighetsbetygelser att taga plats i den gula fätöljen hvare han också med mycken värdighet sjönk ned, medan Sor Bernardo och hans maka blefvo stående framför honom med ödmjukt sänkta hufvud och anspråkslöst — afbidande miner. Jag måste tillstå, att jag betraktade denna scen från fönstret just på samma sätt som jag bespejat återseendet mellan föräldrar och dotter och detta mindre af nyfikenhet, än emedan jag af hjärtat deltog i dessa människors öde. Jag hade lefvat hos dem som en medlem af deras familj, och det lilla stycke intimt italienskt folklif, som jag här hade tillfälle att iakttaga, intresserade mig också.

— Giacomo Giorgi hade knäppt upp sin gråa jacka så att den röda garibaldiskjortan syntes; han lade sin svarta kalabresare öfver ena knäet, knäppte tillsammans de båda kraftiga händerna, hvaraf den ena mistat ett finger vid Mentona och lutade sitt stora gråa hufvud med dess väldiga helskäg, örnäsa och små skarpa blixtrande ögon tillbaka mot ryggstödet. Och därpå började han med sträf och skroflig röst och på barskt — militäriskt sätt:

— »Nå, det är ju en skön historia. Den Bernardo? Hvad fanken är det, som farit i Er tös? Vill hon gå i kloster, eller väntar hon på, att den Heliga Fadren skall komma och gifta sig med henne?

— Här skrattade Sor Bernardo och hans äkta häft pliktskyldigast och vördnadsfullt bakom venstra handen, som det hörde till, när Giacomo Giorgi sade en kvickhet, därvid nästan alltid det andliga ståndet fick sitta emellan. Att Sora Lucia straxt därefter lät höra en djup suck, berodde väl mindre på sorg öfver sin uppstudsiga dotter än därpå, att hennes trånga klädning vid skrattet knakade i alla sömmar. Och Sor Bernardo mumlade till svar. »Nej, hon vill nog gifta sig men endast med en som hon tycker om, och af alla de unga karlarne här tycker hon icke om någon».

— Giacomo Giorgi hörde ej denna invändning eller ansåg den icke värd något bemötande.

— »Jag måste säga Er, Sor Bernardo», fortfor han med en om möjligt än större värdighet, »att jag icke var

synnerligen benägen för min Piebruccios frieri till Er dotter. Pojken kunde göra ett bättre parti, förstår Ni. När man har en far, som varit med vid Aspromonte. Nå, kort sagdt, jag hade andra planer för honom. Men han är den yngste af mina tre, och som Gennralen, hvilken då låg sjuk på Caprera, icke kunde bära honom till dopet som mina båda äldsta, så ser jag genom fingrarne med honom. Förstår Ni — han har förgapat sig i tösen, och så kommer den här fatala historien med den andre pojken. Sandro. Ja, var det honom för trångt på jorden, och tyckte han sig vara till öfverlopps där — må han då ha det bättre i himmelen. Det ställer visserligen flickan i dålig dager, men gifter en son till Giacomo Giorgi från Forio sig med henne, — förstår Ni, så blir det bra igen. Därför säger jag; ju förr desto bättre. När man väntar och väntar, blir det aldrig någonting af. Om Generalen hade väntat, skulle Italien i dag vara fritt och enigt. Men hos honom var parollen: »Framåt marsch!» Och framåt gick det. Hvad behöfver jag säga mera, Signor Bernardo? Min son, Piebruccio, vill ha Er dotter till hustru, och jag, Giacomo Giorgi, har kommit till Er för att säga Er det. Och nu kunna vi i all vänlighet och frid rådslå om bröllop och hemgift. Har Ni en bägare godt vin i huset? Min strupe bar blifvit torr, och man talar bättre, om man då och då fuktar den litet. Jag tänkte att vi skulle kunna bestämma allting med detsamma».

— Hvad som vidare följde, åhörde jag ej själf, ty jag lemnade min spejareplats, då Sor Bernardo tjentsvilligt rusade ut för att hemta ett redan uppslaget krus af samma gamla Ischiavin, hvarmed vi firade Santinas återkomst till föräldrahemmet. Jag vet blott, att efter en stund Santana från sin kammare ropades in i »Salonen», och att den store Giacomo Giorgi lät sig Sor Bernardos gamla Ischiavin väl smaka, ty han stannade där ganska länge, och när han omsider skildes från Sor Bernardo och Sora Lucia, hvilka under bugningar och upprepade handtryckningar följde honom ut på terrassen, var han bra röd i ansigtet och visade en hjärtlighet, som icke rätt passade in med hans annars så värdiga nedlåtenhet. Jag själf hade under tiden oupphörligt gått af och an i pergolan under fåfänga försök att bli herre öfver en inre oro, som bemäktigat sig mig.

»De hålla på att sälja sin dotter därinne», ropade det inom mig. — Efteråt sade jag också: »Hvad rör det dig? men detta kunde ej lugna mig. Ur mitt deltagande för den tjusande, ovanliga flickan och genom vår ständiga samvaro, hvarunder vi haft så mycket gemensamt, hade fina, men starka band knutit oss tillsammans, och vänskap och deltagande hade så småningom öfvergått till någonting annat, hvars tillvaro jag ej anat eller åtminstone icke klargjort för mig själf, men som jag nu måste sammanfatta i det enda ordet: »Kärlek». Aldrig förr hade jag älskat. — Min ensamma ungdom, som förgått under trälände arbete och stränga försäkelser, hade fört det med sig, att jag aldrig kommit i

Forts. å omslagets tredje sida.

PRENUMERERA i tid å posten eller i bokhandeln å SVITHIOD!

SVITHIOD.

Illustrerad tidskrift, utkommande hvarje lördag.

Eftertryck, utan angifvande af källan, förbjudes.

N:r 6.

Lördagen den 10 Februari.

1894.

Kunskap är makt.

Lord Beaconsfield sade en gång, att makten tillhörde den, som var bäst underrättad. Det är icke endast i politiken denna regel gäller, utan på alla lifvets områden.

Hvarje sund, lifskraftig natur sträfvar efter frihet och själfständighet. Grunden härtill är först och främst ekonomiskt oberoende. Och att uppnå detta mål utan villkoren därför är lika omöjligt som för den lame att gå eller den blinde att se. Första villkoret är kännedom om medlen att förvärfva detta oberoende, att tillegna sig de lärdomar, som forplantas och utvecklas från släktled till släktled samt att sedan göra den förvärfvade kunskapen fruktbarande.

Den som tror, att han skall kunna skapa sig ekonomiskt oberoende utan att inhemta nödiga kunskaper, skall snart finna sig undanträngd af den dugligare och insiktsfullare, vare sig konkurrensen gäller att sköta en ministerpost eller att sy skor.

Det är dock icke uteslutande på det ekonomiska arbetsfältet som kunskapens makt gör sig gällande. Menniskan är icke blott individ; hon är äfven medborgare och samhällsmedlem, och det är endast medelst kunskap, hon förvärfvar sig inflytande såsom sådan. Den kunnige medborgaren är en af samhällets värdefullaste verktyg, emedan den omfattande insikten förutsätter motsvarande duglighet.

Äfven i det dagliga lifvet, i sitt hem och på sitt arbetsrum, skall den kunskapsrike finna sig vara föremål för aktning och tillit. Hufvudsakligast genom detta kunskapens moraliska värde, som består i dess förmåga att fylla lifvet med höga intressen och uppgifter, att utrota fördomar och trånga, självviska böjelser samt utveckla karaktären till ädel själfständighet.

Är kunskap en makt i den enskildes hand, blir detta

ännu mera fallet när den träder i *det allmännas* tjänst. Ingen törs väl på allvar förneka vår tids öfverlägsenhet gent emot förflutna tider. Och hvarpå grundar sig denna, om icke på större kunskap på alla områden? Mensklighetens historia utgör en fortlöpande kedja af utveckling och framåtskridande i vetenskapligt, industriellt och socialt afseende. Det är de vetenskapliga upptäckterna, hufvudsakligast i fysik och kemi, som frambragt vår rika industri, och denna har i sin ordning gifvit nya former åt de sociala inrättningarna, hvilka — trots alla de brister, som ännu vidlåda desamma — dock beteckna ett långt framskridet skede till ett bättre sakernas tillstånd.

Säkraste grundvalen för ett lands allmänna välstånd ligger i ett *upplyst folk*. Det är endast kunniga medborgare som förmå utföra förnuftiga handlingar samt utveckla en god och gagnande verksamhet. Den nation, inom hvilken folkupplysningen står högt, åtnjuter största anseendet hos sina grannar, och dess frihet och rätt skall icke lätt kränkas eller kufvas. Det är i den allmänna okunnigheten som ett lands såväl yttre som inre fiender hafva sin mäktigaste bundsförvandt.

»En upplyst regering skapar ett upplyst folk», heter det. Och om det än i vår demokratiska tid förefaller som ett föråldradt talesätt att säga, det »all civilisation är ett verk af aristokraterna», kan dess sanning dock icke bestridas. Naturligtvis menas med aristokrat här den genom värdefull kunskap öfverlägsna människan —

dessa aristokrater som alltid komma att finnas, ty huru jämnt kunskapens skatter än komma att fördelas i en framtid, skall olikhet i begåfning dock alltid skapa skillnad i förmågan att tillegna sig vetande.

För att ett upplyst folk skall finnas, måste först en upplyst samhällsklass existera. All reformation — såväl som korrupcion — börjar uppifrån och sträcker sig nedåt. Likasom en upplyst och sannt bildad husfader eller husmoder utbreder en god anda inom hemmet bland barn och husfolk, skall man af den i ett land rådande sedliga andan kunna spåra inflytandet af en upplyst samhällsklass.

Kunskapen är ett ofruktbart och värdelöst kapital, när den icke uppbäres af motsvarande ansvars känsla.

H. K. H. KRONPRINSEN.

Kunskap förpliktat. Hvarken kunskapen i och för sig eller den makt han skänker får betraktas som mål, utan som medel till det helas bästa. Där kunskapen endast är ett andetomt och meningslöst samlande af minneslexor utan praktisk nytta, eller där den endast tjenar dåliga syften, såsom fåfänga och egennyttia, är den lika fördärlig som ren okunnighet.

Det gifves ännu en art af värdelös kunskap, och det är *den nedgräfdä*. Den menniska, som i självviskt högmod afundsjukt döljer sitt vetande, är lika klandervärd som den rike mannen vid det af rätter dignande bordet, hvilken nekar en hungrande en brödbit. Och drygt ansvar drabbar den, som eger kunskap och icke handlar därefter. »Ve den tjenaren», säger skriften, »som visste sin herres vilja och icke beredde sig och icke gjorde därefter.»

Följer man samhällsutvecklingens förlopp, kan man ju icke undgå att se, det kunskap och makt icke alltid gått hand i hand. Tvärtom, vi finna ganska ofta att okunnigheten och vidskepelsen varit de starkaste — för tillfället.

Hur är det Gæthe låter Faust svara Wagner, när denne spörjer om menskligt vetande?

»Wagner: Allein die Welt! Des Menschen Herz und Geist?
Möcht Jeglicher doch was davon erkennen?

Faust: Ja, was man so erkennen heisst!
Wer darf das Kind beim rechten Namen nennen?
Die Wenigen, die was davon erkannt,
Die thöricht g'nug ihr volles Herz nicht wahrten
Dem Pöbel ihr Gefühl, ihr Schauen offenbarten,
Hat man von je gekreuzigt und verbrannt.»

Det är sannt, att det gifves kunskapens martyrer såväl som okunnighetens; men de senares antal är så oändligt mycket större och deras öde så oändligt mycket bittrare. Eftervärlden gömmer sådana namn som Sokrates och Galilei och nämner dem med vördnad och beklagande, men alla de milliarder okända, som lefvat och dött, länkbundna af sin egen okunnighet, deras namn gömma inga häfder. Man vet dock att de funnits och att de ännu finnas, dessa okunnighetens martyrer, och det är endast *en* makt, *kunskapens*, som kan lösa deras bojer.

Och en kunskaps *inre* värde blir oförtytterligen det samma, om än denna kunskaps förkunnare icke själf får skörda frukterna af sitt arbete. Dessa mogna dock förr eller senare, och blotta vissheten att de komma *någon* till godo är värd mödan att tillkämpa sig vetande.

F. Cbg.

I drömmar.

(Ejll illustrationen å sid. 47.)

Långt ifrån gator, där lifvet sorlar,
svalkande klar en källa porlar,
vaktad af rankklädd mur.
Luften är full af dofter och drömmar,
dämpadt det varma solljusets strömmar
in i den tysta bur.

Stängd ifrån lif, som rastlöst ilar,
ensam därinne en kvinna hvilar,
leende, fin och vek.
Afundsam mur hennes skönhet gömmer.
Mödans och plågors värld hon glömmar,
sorglöst, vid dufvorns lek,

Och hennes dröm tar dufvans vingar,
och genom solig rymd den svingar
gladt öfver fält och sjö.

Åter och fram den vingsnabbt glider,
hamnar och hvilar ut omsider
fjärran, på lyckans ö.

Hugo Gyllander.

Medan hafvet stiger.

Skizz af Rust Roest.

Hennes man var läkare och sysselsatte sig särskildt med studerandet af in- och utländska bad- och brunnsorter och resultatet af dessas klimatiska och kurativa verkan på de olika sjukdomsfallen.

»En bra angenäm specialitet för henne», brukade hennes väninnor säga, »på så sätt fick hon resa och se sig omkring, hvar sommar! Och en sådan tur att de inga barn hade, som hindrade henne!» Men denna sista anmärkning gjorde de mera finkänsliga endast en gång, ty vid orden »inga barn» kom det ett uttryck i Agnes Schultz' ögon af koncentrerad smärta, något beslöjadt öfver blicken, som förändrade det lifliga, intelligent ansiktet, gjorde dragen onaturligt stela, nästan hårda. Ty det, att hon inga barn hade, var hennes stora sorg. Hennes, ej hennes mans, åtminstone påstod han, att han inte var vidare barnkär, utan kände sig fullkomligt lycklig som de hade det, önskade ingen förändring. Richard Schultz egde i sällsynt grad den speciellt manliga egenskapen att resignera utan fraser, och allt han yttrade i ämnet inskränkte sig till: »det gör mig ondt, att min hustru grämer sig.»

Hur mycket, hon sörjde, lät hon honom icke se, numera! De första åren af deras äktenskap brukade hon tala med honom om det, som så ständigt utgjorde föremålet för hennes tankar, undra och spörja, »hvarför andra och inte jag, hvarför andra och inte vi», numera gjorde hon det aldrig. Många orsaker bidrogo härtill. För det första en känsla af, att hon liksom bedragit sin man på något, lät vara på något, han sade sig ej fråga efter, — i alla fall, — hon borde inte vara den, som påminde honom. Och så en annan ännu plågsammare föreställning, som hon omöjligt kunde anförtro honom. Hon tyckte inom sig, att hon var ofullkomligare, mindre kvinna än andra kvinnor, ett undantag, något apart. Att Richard icke ansåg deras barnlösa äktenskap för en olycka, var ju i och för sig en lycka, men förr eller senare skulle saknaden komma, när de blefvo gamla, när de ingen ung framtid hade som andra, när hon inte kunde vara nog för honom!

Men svårast var denna ständiga längtan och trånad efter själfva barnet; om den kunde hon ej tala, åtminstone ej, när den kändes våldsammast, smärtsammast. Hon var öfvertygad om, att *det* var något en man aldrig kan förstå. Han kan fatta, att en mor sörjer ett barn hon förlorat, men att en kvinna sörjer ett barn, som aldrig blifvit födt, ser det hvarje ögonblick framför sig, saknar det, — nej han skulle tyckt henne vara exalterad och hysterisk och det var något, hon satte en ära i att ej vara. Hon hörde alltför mycket från Richard om hans hysteriska fruntimmerspatienter »för att ej akta

sig.» Och så fanns det också andra känslor i samband härmed, öfver hvilka hon blygdes, som hon ej ville erkänna ens för sig själf. Hon kände sig afundsjuk, bitter hvar gång hon hörde talas om, att den ena eller andra af hennes väninnor eller bekanta stodo i begrepp att bli mor. Det fanns ögonblick, då hon tyckte, att alla mödrar, till och med de, som ej frågade efter att vara det, förhåfde sig öfver henne; hon tänkte på Lea och Rachel, så hade det alltid varit, de barnrika kvinnorna triumferade öfver de barnlösa! Men hon beklagade sig ju inte, hvarför skulle hennes väninnor komma med sina tröstegrunder, berätta om den eller den, som varit gift så och så länge, innan hennes barn kom till. Hvad frågade hon efter det! Samma tröst kunde hon hemta i sagorna, där talades också om en kung och en drottning, som varit gifta i många, många år och som också innerligt önskade ett litet barn och så efter många, många år fingo de det lilla barnet, som var hvitt som snö, rött som blod och svart som ebenholz, ja så gick det till i legenderna och sagorna, men i verkligheten — nåja i verkliga lifvet hände ju också stundom det underbara, men alltid andra — aldrig en själf

De hade varit gifta tio år denna sommar, då de gjorde sin långa resa till Pyrenéerna och Savoyen. Nu voro de på hemvägen, som de tagit öfver Ostende. De hade anländt sent föregående afton, men Richard hade efter vanligheten ej gifvit sig någon ro utan sedan tidigt på morgonen varit ute med en belgisk kollega, han för några år sedan lärt känna i Wien. Helt nyligen hade han varit uppe hos Agnes och sagt henne, att han minst ett par timmar ännu skulle vara tillsammans med doktor Casse, de hade åtskilligt att språka om.

Agnes öppnade åtskilliga dörrfönstret till sitt rum, som vette åt hafvet. Den friska, saltmättade luften strömmade in och hon hörde tydligare än förut vågornas dofva buller.

Det var lifligt därnere på »plagen», ett myllrande brokigt lif, grupper rundtomkring och öfverallt. Ljusklädda damer och herrar stego in i de hvitmålade badkärorna, försvunno innanför den smala dörren, läto sig köras ut i vågorna, kommo sedan, iklädda sina pittoreska badkostymer, ut på trappan, där de ett ögonblick blefvo stående för att låta se och beundra sig och hoppade så ut i hafvet, där de höga vågorna sköljde öfver dem gång på gång.

Agnes hade tagit på sig hatten och med en bok i handen begaf hon sig genom hotellterrassen öfver »la digue» ner för stentrappan som ledde till stranden.

Hon beställde ett tält åt sig, så långt ner som möjligt. »Hit kommer hafvet om en knapp timme» sade mannen, som bar tältet, »ända hit», och han drog med spaden en fåra i den mjuka sanden.

Agnes kastade en tviflande blick omkring sig: var det möjligt? Hafvet var så långt borta; minst femti steg från platsen, där tältet slogs ner, stodo några hvitklädda engelsmän och spelade lawn tennies och öfverallt sutto grupper af herrar och damer i korgstolar och fällstolar inom eller utom tält, under det yttersta förposten mot hafvet bildades af barnen, förtjusande, barbenta barn i alla åldrar, gossar och flickor, som gräfde och arbetade på sina sandfästen, planterade blommor på vallarne, eller lekte bod, i det de »köpte» sandkakor, de format med sina små ämbar för snäckor, som skulle föreställa pengar. Det var ett prat och ett spring fram och åter, hela stranden var som en gemensam barnkammare, öfverallt fäder, mödrar, sköter-

skor och barn, barn. Fru Schultz vände lite på sin stol, så där ja, nu satt hon mera i lä.

Här var härligt, härligt! Hon drog ett djupt andedrag, tog fram sin bok och började läsa; ibland såg hon upp, kastade en lång, hänryckt blick öfver de hvitkantade vågorna, som oupphörligt vältrade fram, och ett halft frånvarande ögonkast på badlifvet i hafvet och på stranden.

Så fördjupade hon sig åter i sin bok.

Plötsligen spratt hon till, något snuddade vid hennes kjol, stötte till hennes knä. Hon blickade upp, det var en liten förtjusande treåring i en hvit broderad klädning med svart skärp, korta, svarta strumpor och en stor, hvit kråka som ram kring det fina ansiktet och de strålände bruna ögonen. Hon ställde sig alldeles utanför Agnes' tält och började gräva. Agnes kunde ej låta bli att se på henne; det var ögonskenligen en nykomling, som ej visste, hur hon skulle bära sig åt. Hon tittade på sin granne, en sjuårig gosse, som gräfde alldeles bredvid. Hafvet hade stigit, kommit närmare och de olika barngrupperna hade dragit sig högre upp, en hel del lekte kring tältet. Agnes försökte läsa vidare, men hon kunde icke, den lilla flickan med den stora, hvita kråkan, var allt för näpen och allt för nära. Hon stödde lilla foten på spaden och tog några energiska tag i den fina, fuktiga sanden och lyckades kasta upp ett par sandhögar, stora som medelmåttiga mullvadshögar, hon slog med spaden på högarne för att platta till dem, alldeles som grannen nyss gjort, så såg hon upp på den främmande damen och smålog förlägen, med en min, som skvallrade om, att hon visste, att man observerade henne. Det var som om detta medvetande gjorde den lilla säkrare, hon tog fastare tag med sin spade. Nu kommer en våg och banar sig väg i hennes kanal, så förtjusande! Hon kastar en triumferande blick på Agnes, som småler åt henne. Det där var en stor våg, den sköljer öfver fördämningen, flickan ger till ett litet häpet skrik och flyr in i tältet, men innan Agnes hunnit fatta tag i henne, är hon åter ute och ser undrande och spörjande på den store, nye lekkamraten hafvet. Hvad manne hon nu skall taga sig till? Och vågen når inte fram — och så börjar hon ifrigt skotta på sin hög, det är inte värdt att ge tappt. Nog rår hon på hafvet alltid! Gossen bredvid henne har dragit af sig skor och strumpor och vadar omkring i vattnet upp till anklarne. Flickan låter spaden falla och ser förtjust på honom, å hvad det måtte vara roligt. Hon tittar på sina små skor och böjer sig ner, nej, det vågar hon icke! Så kastar hon en vädjande blick på Agnes, som sakta skakar på hufvudet.

— Nu kommer ma bonne med lilla syster på armen!

Hon springer bort till den svartklädda barnjungfrun, ifrigt fåktande med armar och händer.

— Ja visst

Lilla syster sättes ner och börjar till tidsfördrif med sina små händer ösa sand öfver de nakna benen, under det bonnen alldeles utanför Agnes' tält gör i ordning »den stora».

Den korta, hvita klädningen och de korta vida kjolarné vikas upp öfver de små höfterna, skärpet stoppas omsorgsfullt ned i påsen, som bildats af de uppskörtade kläderna. Om ma bonne nu bara hade en knappål!

— Kanske madame, tusen tack! Och under det hon drar af barnet skor och strumpor, pratar hon oupphörligt, talar om för Agnes »mademoiselle Germaines» lefnadssaga, fadren, monsieur le marquis, är med sitt regemente i Afrika, modren dog, när lilla Claire

föddes, barnen äro på besök hos markisens syster, madame de la Cour, som bor i Villa Beau Site under saisonen. Agnes betraktar de små moderlösa, under det bonnen talar, den lilla öser fortfarande sand öfver de små bara benen. Af den »storas» koketta dräkt återstår endast »kråkan» samt det hvita klädningslifvet, nederdelen utgöres nu af ett par korta hvita benkläder med broderade remсор kring knäna. Germaine sticker försiktigt ner fötterna i kanalen och ger till ett glädjeskrik, när nästa våg spolat öfver dem. Hvad det är roligt att stänka upp vatten, springa ut ett stycke för att möta hafvet och så med hastiga, förskräckta, små trippande steg, skynda tillbaka igen, när de stora vågorna komma. Agnes bok har fallit ner i sanden, hon märker det inte, hon har ögon endast för flickan, som kvittrar som en liten fågelunge.

— Hvad det är varmt, hvad det är varmt!

Germaine försöker kasla upp klädningsärmen.

— Kom hit, petite, så skall jag hjälpa dig, säger Agnes hastigt. Flickan är inne i tättet och står framför den främmande damen. Men hon kan omöjligt hålla sig stilla, det spritter i hvar led af den lilla barnkroppen, nå äntligen! Agnes har fattat om den lilla runda nakna armen och trycker en kyss på en af de små groparne vid armbågen. Med ett hastigt: »merci madame» är Germaine uppe på grannens fästning, som nu är kringskuren af vatten. I sin ifver att öka på, alltjämt öka på, skottar gossen sand på hennes fot, hon skrattar och borrar den lilla hvita foten ända upp till den solbrända randen, där den korta strumpan slutat, djupare ner i den varma sanden och så väntar hon på nästa våg. Det var en enorm en! Hon stryker med handen ner för benet, ja nu blef hon våt, riktigt våt. Hon kvittrar till sitt lilla fågelaktiga glädjeskrik och plumsar omkring i vattnet, det är som om den sista vågen gjort henne alldeles yr, hon springer rundt, rundt, stänker vatten högt upp, nu äro de små benkläderna alldeles genomblöta, man ser de barnsliga runda formerna genom det genomdränkta tyget. Agnes' blickar följa den lilla. Hon talar ej med henne, det är som vore hon rädd att det minsta ord, den obetydligaste rörelse skulle störa stämningen, de vackra drömmar, i hvilka hon försjunkit. Hon tänker ej mer på det brokiga lifvet omkring sig, märker icke sorlet från hafvet, som stiger och stiger, hör icke de glada rösterna, hon ser bara den lilla hvita gestalten, som hoppar kring bland vågorna. Hon drömmer — drömmer. — I tättet näst intill sitter en dam och en herre, som också de hela tiden varit mycket intresserade af lilla Germaines uppskörtade dräkt och graciösa vildhet. Nu lutar sig damen fram, hennes ögon möta Agnes' och hon säger med den lätta, förtroliga vänlighet, som faller sig så naturlig, då talet, kvinnor emellan, rör sig kring barn:

— Madame, er lilla dotter är bestämdt alldeles genomvåt. — Agnes spritter till, hon försöker svara, men orden komma ej fram, det rycker nervöst kring hennes mun, hon vänder sig bort. Orden, som gifvit form och gestalt åt hennes dröm, ha väckt henne ur drömmen.

— Kom hit mademoiselle Germaine, vi få gå in, ni är alldeles dyvåt, ljuder bonnens röst.

Hon hade glömt bort lilla mademoiselle under intressant samtal med en kamrat, nu, när hon kommer ihåg henne, ger hon ingen pardon.

Flickan höjer ett klagande litet rop:

— Bara en minut, en liten minut ma bonne! Se på den vågen. — Men ma bonne är obeveklig. Hon viker beslutsamt ner kjolarne på sin skyddsling; det var

sista hoppet, som försvann, Germaine är tillräckligt stor dam för att förstå, att man inte springer omkring i vattnet, annat än med uppkallad dräkt.

— Bonjour madame, säger ma bonne till Agnes och ger med detsamma en liten manande knuff åt Germaine, som drar en djup suck och säger ett sakta, nästan tvunget

— Bonjour madame. Och så litet högre:

— Hon gråter, ma bonne, hvarför gråter hon?

Agnes ser en stund efter dem med en lång blick. Den lilla har somnat mot barnjungfruns axel. Germaine går med långsamma steg och drar spaden efter sig.

— Äntligen har jag fått reda på dig, säger en manlig röst. En undersätsig gestalt med blondt hår och rödaktiga mustascher står i tättöppningen. Agnes' man. Han sträckte på sig.

— Nu är jag färdig för i dag. Här är bra skönt! Hvad säger du om ett sådant ställe och en sådan luft?

— Ja, luften är härlig, men jag tror inte jag skulle trifvas här. Det är så oroligt, man får inte vara i fred.

— Det brukar du säga om Marstrand och Lysekil, men jag trodde inte du hade någon bekant i Ostende, som du ville undgå.

Hon skakade på hufvudet med ett trött småleende. Hon kunde inte säga, att hon ville undgå barnen, att hon ej ville råka lilla Germaine.

— Du får allt stanna här en dag till, jag reser i morgon in till Middelkerk för att se på Grimberghes hospital för skrofulösa barn, och dit vill du väl inte följa med. Det kan inte vara något nöje för dig att se en mängd bleka, sjuka barn.

— Jo, jag far heller med än stannar ensam här, jag behöfver ju inte gå in.

— Som du vill. Nej, se på hafvet!

Det hade nått alldeles fram till tättet, vattnet sög sig in vid stolparne, som fäste detsamma och bildade djupa pölar. — Germaines mullvadshög var bortspolad, från grannens fästning stack endast den belgiska rödsvartgula flaggan upp.

Vid samma tid på förmiddagen, då Agnes' föregående dag suttit i tättet och betraktat lilla Germaines lekar, ringde de på klockan till Roger de Grimberghes stiftelse.

Högt uppe på dynerna låg byggnaden, ett ensamt, långsträckt, gråmåladt hus. Agnes kastade en blick genom fönstren, som sutto nära marken eller rättare sagdt dynen. Den stora salen var full af barn, små halta barn på kryckor, barn, som linkade omkring, släpande det sjuka benet, omgifvet af järnbandager, efter sig. Bleka förvuxna barn, iklädda långa blå blusdräkter — hospitalsdräkten.

Richard lemnade sitt kort till en af sjuksköterskorna, som öppnade dörren.

— Var god och gif det här till direktören, sade han.

— Jag går inte med, jag sitter härute och väntar på dig, säger Agnes hastigt.

— Vill ni inte komma in, madame? Här blåser, och sanden kommer att genera er. Det är föreståndarinnan, som tilltalar Agnes.

— Nej tack, jag stannar och väntar på min man

— Jag kommer genast till er, jag skall bara köra ut mina små.

Föreståndarinnan går in och Agnes hör hennes röst genom det öppna fönstret.

— Hvad vill det här säga? Äro ni ännu inne? Ni vet ju, att det tillåter jag inte. Ut med er, hvar enda en!

De små linkande, sjuka barnen gå långsamt och motvilligt ut genom den stora dörren som leder till dynerna och hafvet. Agnes hör hur kryckorna slå mot golfvet.

De gå förbi henne.

— Nå, äro ni alla ute? ljuder det.

— Hvad Françoise, hvad skall det betyda. Du måste ut, min lilla flicka, det hjälper inte, du har kommit till Middelkerk för att andas hafsluft och bli frisk; jag tillåter inte något barn att vara inne en sådan vacker dag, ut med dig.

— Que voulez — vous, säger föreståndarinnan till Agnes, man måste vara sträng, annars får man dem inte ut, ni förstår, krymplingar, de ha svårt att röra sig, de vilja helst sitta stilla därinne, dag ut och dag in. Nej, Françoise, en halftimma, inte en minut mindre.

Agnes kan ej fatta, hur hon kan motstå det bedjande, bleka ansiktet, som tittar ut genom fönstret, bönfallande att få stanna inne med sitt klagande:

— Oh, madame Bernard, jag är så trött, så trött.

Madame skakar på hufvudet, den lilla linkar ut och lägger sig utsträckt på dynen, med den röda schalen kastad öfver ansiktet för att skydda det mot den fina sanden som stormen yr kring och som piskar och svider. Hon orkar inte leka, det sjuka benet är så tungt, hon förmår knappt draga det efter sig. Snart kastar sig den ena efter den andra af kamraterna ner bredvid henne. Det blåser skarpt, hafvet brusar och stiger, sanden yr kring, täcker äfven de vanställda barnfötterna, lägger ett tunt gulgrått dam öfver kryckorna. Det är så tyst, så tyst på den lidande barndomens lekplats. Hvarken madame Bernard eller Agnes yttra ett ord på en lång stund.

— Stackars föräldrar, säger Agnes slutligen. Och sedan lite hastigare:

— Ni har en vacker lifsgärning, madame, att vara mor för så många arma små.

— Jag har gudskelof inga egna, ljuder svaret.

Ett mycket intressant fall hör hon Richard säga inifrån salen.

— Ja, inte sant, svarar doktorn, jag visste att ni skulle tycka det.

De båda herrarne ha' hunnit fram till Agnes.

— Får jag presentera min hustru, herr doktor Casse, säger Richard, i det han tänder sin cigarr.

— Här är inte så lifligt som i Ostende, madame. Det är bara hafvet som är det samma här, som där.

— Ja samma oändliga haf, samma ebb och flod.

— Nu stiger det som bäst, inom en kvart ha' vi högvatten.

En liten halt flicka står bredvid föreståndarinnan och talar vid henne.

Barnet är tydligen skickad af de andra, som vilja utverka något.

— Få barnen gå in ännu, monsieur le Docteur, säger madame Bernard.

Doktorn ser på sin klocka:

— Inte ännu, om tio minuter.

De sitta i ångspårvagnen, som genom dynerna och sedan förbi de böljande, gula sädesfälten för dem från Middelderk.

Agnes ser ut genom fönstret.

Hennes man, som hållit på att göra anteckningar, stoppar papperen i bröstfickan och säger så:

— Är det något intressant, du ser på?

— Nej, jag bara tänker och undrar. Hvad lifvet är besynnerligt. Man önskar och —

— Så får man inte sina önskningar uppfyllda, är det det, som är så besynnerligt?

— Nej. Man bör egentligen aldrig önska, bara resignera.

— Det är alltid det säkraste. Apropos! Nu får du bestämma, skola vi stanna några dagar längre i Ostende eller fortsätta direkt?

— Jag reser helst. Det ständiga bruset från hafvet gör mig melankolisk. Ibland tycker jag det säger till mig ett, ibland ett annat, aldeles motsatt. Det är som om jag borde förstå, ville förstå, hvad det säger, och jag kan inte. Det gör mig så ängslig. Jag har ju ingen orsak annat, än vara glad, och jag vill bara gråta, gråta.

— Jag ser det, svarar Richard torrt.

Ryska tidningspojkar måste vara ovanligt begåfvade. Följande äro titlarna å några af de tidningar, som skrikas ut på gatorna i St. Petersburg och Moskva: 'Wjedomosty Granonatschastwa', 'Olonetzkija Goubernskija', 'Pskoffsky Gorodskoi Listok', 'Jekaterinoslawsky Listok', 'Wostotshuoje Objaafienij', 'Estlandskije Goubernsk Wjedomosty.'

Mohameds graf är betäckt med diamanter, rubiner och safirer till ett värde af 35,000,000 kronor.

Af allt det guld, som i form af medaljer, kedjor, kärl och andra föremål, finnes i Vatikanen, skulle man kunna förfärdiga ett större antal guldmunt än det, som för närvarande är i cirkulation i Europa.

Två personer, som spela domino tio timmar om dagen och göra fyra sättningar i minuten, kunna fortsätta därmed i 118,000 år utan att likväl få fullbordade alla spelets kombinationer. Dessa uppgå nämligen till 248,528,211,840.

Det har visats att i hela världen dö 67 människor hvarje minut, under det att 70 födas. Detta relativt lilla öfverskott är dock tillräckligt att hvar år öka befolkningen med 1,200,000 själar.

Prag.

(Lösryckta blad ur anteckningsboken.)

Fyra gånger har jag besökt Böhmens hufvudstad, och hvarje gång har vistelsen där för mig haft nyhetens friska behag. Det är med Prag som med en flaska vin eller en tobakspipa: det »ligger till sig» och endast vinner på att man en tid håller sig därifrån.

Jag har sett Prag i högsommarskrud, då vinbergen och de små öarne i Moldau-floden grönskat och lett i solglans; jag har sett Prag i midvinterdräkt, då isen fjättrat den breda floden och då snö och rimfrost glittrat silfverhvita på kyrkotorn och spetsiga tak — alltid har det varit en njutning för ögat. Jag har ströfvat i den smutsiga judestadens trånga, mörka, krokiga återvändsgränder och hvalfgator; jag har promenerat utefter den prydliga, helt moderna Franzkajen; jag har ifrån Hradschin, den höga konungaborgen i den s. k. Lilla sidan af Prag, låtit blicken sväfva ut öfver staden, öfver floden och den bördiga omnälden; jag har betraktat relikerna i

den äldriga Tein-kyrkan och i den mäktiga, ännu icke på långt när fullbordade St. Veit-katedralen på berget — alltid har jag funnit något nytt, något intressant.

Den, som ej tror mig, må på ort och ställe själf öfvertyga sig! Och den som ej ens då låter öfvertyga sig att Prag är en af Europas mest sevärda orter — honom vore bättre att en kvarnsten vore bunden vid hans fot, så att han aldrig kunde få resa!

Turisten skall här finna alla rimliga anspråk tillgodosedda: en vacker natur med berg och skog och vatten, en intressant arkitektur och en rik historisk romantik. Där finnas gator, till exempel »Graben» och »Wenzelplatz», som i bredd och elegans kunna täfla med många verkligt moderna storstäders; men där finnas också kvarter i Altstadt, hvars samfärdsellinier äro lika svåra att passera med åkdon som det är omöjligt för kameler att gå genom nålsögon. Det hotell, där jag mestadels tagit in, är beläget i omedelbar närhet af Prags största torg, »Grosser Ring», och dess största kyrka Tein-domen; men ehuru jag ej saknar lokalsinne, behöfde jag flere dagars studium för att utan olägenhet eller sökande hitta raka vägen till och från bostaden genom den labyrint af byggnadskomplex, som omsluter Ringen.

För oss skandinaver har ju Prag ett särskildt intresse: Tein-kyrkan gömmer kvarlefvorna efter den store danske stjärntydaren Tycho Brahe, och Prag var ju utgångspunkten för det tioåriga krig, som befästade reformationen i Europa. Många äro också de krigsskatter, som svenskarne togo med sig efter eröfningen af den s. k. Lilla sidan. Och äfven namnet Huss,

Luthers store föregångare, är förknippadt med denna stad. Slutligen kan ju i förbigående nämnas, att vår landsman *Elmblad* är regissör och sångare vid Prags tyska opera. All aktning för de duktiga böhmarne, men en så ståtlig figur som vår landsmans ser man ej ofta i Prag. Jag kände också på långt håll igen honom, där han tryggt och hufvudet högre än andra promenerade framför mig en vacker vinterdag.

För den slaviska världen har det »gyllene» Prag eller Praha, såsom det heter på det tschekiska språket, en särskild betydelse, och fränser man det mäktiga Moskva eller det äldriga Kiev i Ryssland, finnes knappt någon stad, som har så god klang i slaviska öron. Men äfven för den germanska världen har Prag stor betydelse, ty om Böhmen med dess hufvudstad helt och hållet faller i de öfverlägsna tschekernas händer, då är det band afskuret som förenar Berlin med Wien, och då äro tyskarne i Österrike isolerade och kanske dömda till att antingen bli ungrare eller slaviserade.

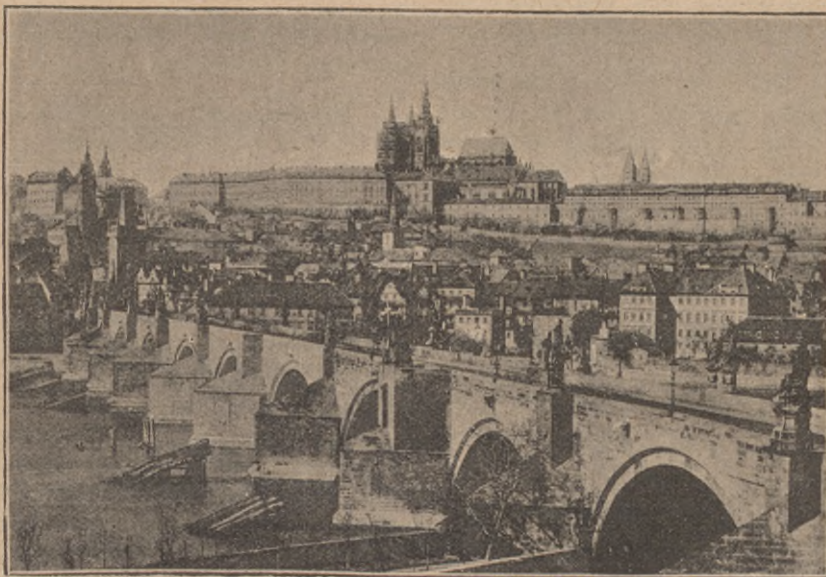
Denna förening af germansk och slavisk karaktär förlänar emellertid ett särskildt behag åt Prag. Där finnas tyska ölrestauranter, där kunderna gemytligt sitta vid

sitt Pilsener-glas och sina »skat»-kort, och där finnas slaviska kaféer, där gästerna politisera, läsa tidningar och spela biljard vid den outhärliga kaffekoppen och cigarettten. På senare tiden har det tyvärr händt, att slaver och germaner i Prag stött samman på så sätt att ölsejdlar och biljardköer användts såsom kastvapen. Men främlingen i Prag behöfver alls icke fruktan bära, och — i »Svithiod» är det inte meningen att skriva om politik.

Af Prags märkligheter finnes det dock ingen som tilltalat mig så som *Karlsbryggan* öfver Moldau, så benämnd efter kejsar Karl IV, hvilken lät bygga densamma. I och för sig är denna brygga ej märkligare än andra broar, men den prydes af en mängd monumentala och plastiska konstverk, som göra den till den enda eller åtminstone första i sitt slag. Vid dess båda ändpunkter resa sig tvenne massiva torn, af hvilka det östra skyddade det egentliga Prag, då svenskarne intagit den Lilla sidan och öfver bron sökte intränga i Altstadt. Det berättas, att två jesuiter och tre soldater så länge »defendiret» (försvarat) detta torn, tills borgare och studenter hunno anlända till undsättning mot de fruktade svenskarne. En

inskrift på tornet täljer ock med gyllene bokstäfver, att svenskarne kommo hit intill, men icke vidare.

Själfvä brons båda sidor smyckas af bildstoder, ungefär 30 till antal, det katolska Böhmens skyddspatroner. Om kvällarne, då mänskenet glittrar öfver den djupa floden och då de beväpnade patrullerna vid bronsändpunkter tillse, att allt är lugnt och tyst, har jag roat mig med att promenera bland dessa orörliga, förstenade helgon och krigare

Prag. Karlsbrücke och Hradschin.

och har med dem knutit en ganska intim bekantskap, som jag ber att få öfverflytta till läsaren genom att presentera några exemplar.

Här ha vi t. ex. den helige Nikolaus Tolentinus med gyllene stjärna på bröstet samt ett bröd i den ena handen och en liljestängel i den andra. Den helige hade nämligen genom det utgjutna blodet samt med brödet gjort stora under — så säger åtminstone den latinska inskriften därunder.

Hans närmaste granne, den helige Vincentius, var icke mindre undergörande, och om någon förtjent att efter döden bli huggen i sten, så är det väl han. Den latinska runan om honom måler nämligen att fader Vincentius uppväckt från de döda 40 personer, omvänt ett hundra tusen syndare samt döpt 8,000 saracener och tjugufem tusen judar. Gör det efter den som kan!

I jämförelse med dessa stordåd bleknar till ett intet hvad Vincentius' granne till höger, den äfvenledes helige Procopius, uträttat under sin jordiska vandring: man får nämligen genom den latinska inskriptionen veta, att han tvungit djäfvulen att plöja. Sannolikt var han för lat att själf sköta plogen, ty att Procopius icke saknat kraf-

ter framgår väl bäst däraf han kunnat tränga själfva hin till en sådan drängsyssla.

Bland andra mer bekanta män vill jag endast nämna Franz Xaver, den store missionären, för hvilken en indianhöfding böjer knä; Johannes Döparen, Ignatius af Loyola och Thomas ab Aquino. Ur konstnärlig synpunkt är dock utan tvifvel märkligast den väldiga minnesvården öfver Johan af Matha, Ivan och Filip af Valois, med turkiska krigare vid sina fötter. Fundamentet är urhålkadt, och i den djupa nischen ser man bundna kristna med böjda hufvuden, smärtsamt förvridna anletsdrag och fjättrade händer — en taffa af djupt gripande verkan.

Men man spar ju det bästa till sist, och därför har jag ända hittills uppskjutit att tala om den helige *Nepomuk*, hvars beläte restes just på den plats af bron, där han lär ha blifvit nedstörtad i floden på kejsarlig befallning natten den 16 maj 1483. Nepomuk var domherre

Hvarje gång jag gått öfver Karlsbrücke, har jag ej heller underlåtit att nicka åt en i väggen inmurad man med stort skägg, hvilken står i ett hvalf invid det ena tornet. Figuren kallas »*Bradats*» (»Gråskägget»), och om Moldaus vatten når upp till hakskägget, är det ett tecken att fara för öfversvämning hotar.

För öfrigt har det goda folket i Prag känt ett ännu enklare medel att förvissa sig om flodens stigning: genom att taga reda på huru högt upp i husen judarne krupit i den låga judiska stadsdelen! Än i dag ser man på murar i Altstadt märken, huru högt floden stigit vid olika tillfällen. På samma sätt lär man i den gamla goda tiden ha pröfvat en ny bryggas hållbarhet i Prag genom att fylla den med de stackars judarne: höll bron, var det ju bra, resonnerade de »kristne», och höll den inte — ja, då var det också bra... Men judarnes guld har Prag inte försmått, och krucifixet på Karlsbron har

I drömmar. (Till poem å sid. 42.)

i St. Veit, där hans kostbara silfverkista nu mera står, och vardt biktfader hos drottning Johanna, kung Wenzels maka, »eine fromme und tugendhafte Fürstin.» Men fromhet och dygd voro troligen icke Wenzels egenskaper, och krönikan förtäljer, hurusom han en gång bundit vid stekspett och själf stekt sin kock, därför att denne ej tillagat en kapun efter alla kökskonstens regler. Då Nepomuk förebrädde konungen för att denne stekt den stackars kocken, och enär han ytterligare åsamkat sig majestätets vrede därför att han ej ville yppa hvad han och Johanna biktat för hvarandra, vardt han nedsänkt till flodens djup, hvilket i relief är framställt på piedestalen. I samma ögonblick tedde sig många brinnande stjärnor på Moldau, och äfven vid Nepomuks begrafning skedde tecken och under. Och ändå behöfde den påfliga kyrkan mer än 200 års betänketid för att inse, att Nepomuk var ett helgon! Han kanoniserades den 19 mars 1729, och den förmultnade stoffhyddan reparerades då lönligt, på ett mycket sinnrikt sätt, som jag ej här vill förråda...

upprättats för de böter, hvartill en jude dömdes därför att han skulle hafva smädat korset.

När jag ändtligen lemnat bron bakom mig och stretat mig uppför de branta stentrapporna på Lilla sidan af Hradschin, har jag njutit af en härlig utsikt öfver det vackra panoramat från det fönster, genom hvilket de kejsarliga rådsherrarne anno 1618 ofrivilligt gjorde sitt »historiska» luftsprång. Men detta föredöme är sannernigen icke lockande, ty branten är aktningvärdt djup, och det är inte alltid man har turen att ramla ner på mjuka gödselhögar.

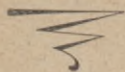
Helt nära den väldiga konungaborgen, som nu står aldeles öde, ligger det s. k. hvita tornet, som jag mer än en gång hedrat med mitt besök. I detta torn med dess djupa hungerbrunn, dit födan nedhissades åt de levande liken, försmäktade bland andra en riddare vid namn Dalibor, hvilken under de långa årens fångenskap, tills afrättningsdagen kom, lärde sig spela på en fiol, hvilken än i dag är att skåda i tornet. Dalibor hade varit upp-

studsig mot sin herre Adam Ploskowsky i Drakonitz, men undslapp hungersdöden genom de allmosor, som hans fiolspelning lockade genom den lilla gluggen. Och Hugo Gyllander fick andra priset af Svenska akademien genom att på vers skildra, huru Dalibor spelte på fiol. Men hade Gyllander i stället sjungit om de i tornet ännu bevarade spelkortet, som fångarne tecknade med sot och blod för att med dylikt spel fördrifva tiden, då hade han kanske inte alls fått något pris af Akademien...

Men när jag så gått mig trött bland palatsen på höjden, har jag funnit en tillflyktsort nedanför borgen nära ålderdomliga Waldstein-palatset i en liten vinstuga. Lokalen är mörk som Dalibors torn, men trefnaden är vida större. Där finnes surt sydslaviskt vin, mindre surt, och eldigt sött. Och där fins en blåögd flicka såsom tjänsteande och hon talar både tyska och böhmiska; men så finns där — eller fanns åtminstone i julis — en svartögd tös, som talar bra tshechiska, och för henne har jag tagit mer än en rådbräkande lektion. »Račte ochutnati tohoto rakouského?...»

Så sjunker solen ner bakom Hvita berget; gatorna i det gamla Prag bli ännu mörkare, och gaslägorna tändas på »Graben» och vid kajerna. »Jag kan — här tillåter jag mig såsom avslutning anföra några ord af den böhmiske skalden *Jan Neruda* — icke säga, huru vackert Prag är om natten i månsken. Menniskorna sofva, stearne få lif; till och med stöterna på järnbron röra sig. Hradschin, redan om dagen full af majestät, är nattetid ännu sublimare. Omslöjad af en enda mörk kolorit, reser den sig högt upp mot den mörka himlen, och dess stela torn sträcker sig ända till de skälfvande stjärnorna. Moldau brusar hymner, och öfver dess dal står månen stilla som om han ej kunde skilja sig därifrån, och seglar melankoliskt därifrån först då den afundsjuke solen skrämmer bort honom. Månen är helt visst en väldig turist, men han har öppet erkänt för mig att han icke sett någon vackrare stad än Prag.»

Alfred Jensen.

Några blad ur min dagbok.

För Svithiod af *Gerda Meyerson*.

Dktobersolen lyser varm och strålände som midt i högsommaren öfver August den Starkes gamla hufvudstad. Det hvilar en viss lagn värdighet öfver staden, där råder ingen jäktande brådska, ingen trängsel, intet bedöfvande larm på gatorna. De stora butikfönsterna med deras lockande utställningar af alla slags varor »till fabrikspris» vittna nog om att Sachsen är en den tyska industriens hemort, men Dresden gör ej intryck af att vara en handelsstad.

Och lika litet märker man att Dresden är hufvud- och residensstad. Det gamla slottet står där grått och dystert, en oregelbunden, halft förfallen medeltidsbyggnad, man har svårt att tro att den kungliga familjen verkligen bor inom dess murar. Och likväl är det så. De många helgonbilderna däruppe på den ståtliga katolska slotts-kyrkan, hvilken genom en täckt gång är förenad med slottet — blickar så stolt öfver till kungaborgen, som ville de högt och triumferande förkunna, att därinne i den åldriga byggnaden midt i sitt protestantiska lands protestantiska hufvudstad, bor konungariket Sachsens katolske konung.

Men om också inte helgonbilderna kunna sjunga

katolicismens lof, kunna kyrkans klockor det så mycket bättre, när de med sin sköna klang kalla till mässa och ave. Och vid högmässan om söndagarna ljuder i de höga hvalfven den allra härligaste musik, en stor orkester spelar och en präktig kör sjunger lofsånger till Guds moders och Frälsarens ära. Gudstjensten liknar då mera en konsert, det är egendomligt att se dessa hundratals främlingar och nyfikna, hvilka ogeneradt tränga sig fram och tillbaka i de smala sidskeppen, under det de rättrogna katolikerna knäböja i det för dem reserverade midtskeppet, utan att låta störa sig i sin andakt. Man är så van vid resande och främlingar, att man knappt lägger märke till dem. Utläningarna, engelsmännen och amerikanarna i synnerhet, utgöra så att säga en del af lifvet i Dresden. Det finns väl knappast ett hus vid de större gatorna i Altstadt, där inte åtminstone en familj tar emot resande och »Pensionat für Fremden» läser man öfver allt på portarna.

Man skulle kunna tro att Dresden genom alla de främlingar, som uppehålla sig där, borde få prägel af en storstad. Men nej! Trots alla dessa ryssar, engelsmän och amerikanare, trots det att man kan få se både turkar, kineser och skottar spatsera omkring i sina brokiga dräkter, hvilat öfver Dresden en viss gammaldags stämning, som tydligt säger att man där ej får söka de moderna hufvudstädernas febrila, färgrika, hastigt pulserande lif. Denna tid på året är det för öfrigt ej turisternas skaror, som styra kosan hit. Det är de bildade konsternas älskare och utöfvare, det är muciei och musikvänner, tekniska studerande samt ungt folk från alla länder, som kommer för att studera det tyska språket. Här, i de världsberömda gallerierna, kan ju målaren studera de gamla mästarnes bästa konstverk, här bjudes musikern undervisning af de skickligaste lärare jämte tillfälle att höra det bästa och förnämsta i musikkväg. Här hållas populära föreläsningar af framstående professorer och här lemnar det lugna lifvet de studerande ro att arbeta.

Kanske är det detta, att Dresden nu är en konstens och studiernas hemvist, som förlänar staden dess värdiga prägel. Eller kanske är det de gamla minnena från storhetstiden, då under August den Starkes regering Dresden var den tongifvande konststaden i Europa? De gamla minnena breda sin poesi öfver hela staden, öfver Elbe, som sakta flyter under de tvenne vackra broarna, som sammanbinda Altstadt och Neustadt, öfver den Brühlska Terrassen med dess breda trappor, dess stora förgyllda sandstensgrupper och höga kastanjer, öfver Altmarkt med dess Siegesdenkmal, öfver Zwingers och Galleriernas ståtliga byggnadskolonner till och med öfver de privata husens stenkolsvärtade façader. Det liksom ligger i själfva luften en fläkt af Sachsarnas kärlek till de gamla minnena och det gamla kungahuset, hvilken fått ett så vackert uttryck i det på slottsstallbyggnadens yttervägg målade stora tåget af Sachsiska kurfustar med mottot:

»Ein Fürstentamm des Heldenlauf
reicht bis zum unsern Tagen,
in grauer Vorzeit ging es auf
mit unsres Volkes Sagen.

Det finnes många litterära föreningar i Dresden. En af dem är »die Gesellschaft für Litteratur und Kunst», hvilket som sina medlemmar kan räkna de mest framstående personerna i de lärda och musikaliska kretsarne här. Vid detta sällskaps sammanträden går det något annorlunda till än vid en litterär sammankomst hemma i Sverige. Där sitta sällskapetets medlemmar, herrar och damer, kring småbord rundt om i salen, hvar och än

med sin ölseidel framför sig. Kyparne springa hela tiden och passa upp, en och annan hungrig individ beställer sig smörgås eller biffstek, som han låter sig väl smaka, utan att därför mindre uppmärksamt följa med förhandlingarne. Sist hade man till diskussionen för aftonen valt Zolas roman Dr. Pascal. Inledaren gjorde sin sak utmärkt, han lemnade en klar framställning af Zolas hela lifsverk och åskådningssätt; sedan tog diskussionen vid. Det var rätt egendomligt att höra tyska åsikter om ett franskt diktverk. En ung man ansåg att man med afsky borde vända sig bort från den osedliga franska litteraturen, men en gammal hvithårig herre tyckte däremot, att tyskarne genom att läsa Zola borde kunna bli kurerade för många fördomar, icke minst för sitt franskhät. Kom så talet på unga flickors uppfostran, Zolas skildringar om de franska unga kvinnornas djupa okunighet och ovetenhet om lifvet. De tyska flickorna ha också för liten frihet, menade någon — de äro alldeles för blyga och pryda, tacka vet jag amerikanskorna. — Nej amerikanskorna ha för stor frihet, de bli ofta öfverdrifvet själfständiga — sade en professor, som är känd för sina skandinaviska sympatier. »De unga flickor som tyckas bli förständigast uppfostrade äro norskorna. De äro duktiga, glada och fria utan att vara obehagligt emanciperade. De kunna i sitt hemland göra en flera dagars fottur tillsammans med unga män utan att de ta någon skada däraf eller andra uppehålla sig däröfver. De få en mycket förständig uppfostran» — Ja man känner till Norge i Dresden, normännen utgöra största antalet af skandinaverna här. Men äfven många svenskar, danskar och finnar vistas i Dresden. Och liksom i så många andra städer i utlandet har äfven där bildats en skandinavisk förening. Originellt nog var det damerna, som togo första steget. Några svenska, norska och finska damer hade bildat en liten klubb, i hvilken efterhand allt flera af deras landsmaninnor infördes. Omsider utlystes ett möte, till hvilket alla i Dresden boende skandinaver inbjödos och till hvilket äfven talrikt infunno sig både herrar och damer. Föreningen konstituerades, fick sin styrelse, sina stadgar och sin lokal med skandinaviska tidningar, — hvaribland Svithiod!? Annandag jul firade den sin första julfest. Då stod glädjen högt i tak, den ståtliga julgranen strålade af oräkneliga ljus, svenska, norska, danska och finska flaggorna svajade, jnkklappar utdelades, fosterländska sånger och toner ljödo, dansen gick med lif och lust. Hur det är så käns det alltid godt att träffa landsmän i främmande land, i synnerhet om julen, då tankarna så gärna vändas mot hemmet. Och att bandet, som förenar Nordens folk, är starkare än de själfva veta af, det är säkert.

Ärenumerera på Svithiod å posten eller i bokhandeln.

Kashtanka.

AF Anton Tshechov.

Öfversättning från ryskan af Alfred Jensen.

(Forts. fr. N:r 5.)

V.

Talang! Talang!

Så förflöt en månad.

Kashtanka hade redan vant sig vid att hvarje kväll bli matad med smaklig föda och att bli kallad Tetka. Hon hade också vant sig vid den okände och vid sina nya kamrater. Lifvet förflöt som om det varit smordt.

Alla dagar begynte på samma sätt. Ivan Ivanitsh vaknade vanligtvis tidigare än de andra och gick då genast fram till Tetka eller till katten, böjde halsen och började lifligt och öfvertygande, men lika obegripligt som förut tala om någonting. Stundom lyfte han också hufvudet i vädret och föredrog långa monologer. Under de första dagarne trodde Kashtanka, att han talade så mycket, därför att han var synnerligt förständig, men efter någon tid förlorade hon all aktning för honom. Då han nalkades henne med sitt långa prat, viftade hon icke svar med svansen och behandlade honom som en bortskämd narr, som icke unnar någon att sofva, och svarade honom utan alla ceremonier med ett doft morrande.

Feodor Timofeitsh var en herre af helt annat slag. Då han vaknat, gaf han sig ej tillkänna genom ett enda ljud, rörde sig ej och öppnade ej ens ögonen. Han skulle bestämdt gärna somnat igen, ty lifvet hade tydligen intet behag för honom. Ingenting intresserade honom, till allting förhöll han sig likgiltigt och dåsig, föraktade allt och fnös misslynt till och med då han spidade sin smakliga middag.

Då Kashtanka vaknat om morgnarne, begynte hon promenera i rummen och nosa i hörnen. Endast hon och katten hade lof att gå omkring i hela våningen; gåsen hade ej rättighet att öfverskrida rummets tröskel, och Chavronja Ivanovna bodde någonstädes på gården i en stia och visade sig endast vid undervisningstimmarne. Husbonden vaknade sent och började genast med sina konststycken, så fort han druckit sitt té. Hvarje dag inbueros i rummet galgen, piskan, ringarne, och hvarje dag upprepades nästan ett och detsamma. Undervisningen räckte 3—4 timmar, så att Feodor Timofeitsh stundom vacklade som en drucken af ansträngning, Ivan Ivanitsh spärrade upp näbben och andades tungt, och husbonden blef röd i ansiktet och kunde inte ens torka bort svetten ur pannan.

Undervisningen och måltiderna gjorde dagarne synnerligt intressanta, men kvällarne tillbragtes tråkigt. Vanligtvis begaf sig husbonden bort någonstädes och tog med sig gåsen och katten. Tetka, som sålunda lemnades ensam, lade sig på kudden och började bli nedstämd. En ängslan smög sig omärkligt på henne och bemäktigade sig henne efterhand likasom mörkret i rummet. Det började med att hunden förlorade all lust att skälla, äta, springa omkring i rummet och till och med använda ögonen; därpå framträdde i hennes inbillning två otydliga figurer — hvarken hundar eller människor, med sympatiska och kära, men ofattliga fysionomier. Vid dessa uppenbarelser viftade Tetka på svansen, och hon tyckte, att hon någonstädes och någon gång förut sett och älskat dem. Och då hon somnade in, kände hon hvarje gång, att det af dem luktade lim, fernissa och hyfvelspånor . . .

Då hon alldeles vant sig vid det nya lifvet och från den magra, knotiga gårdsrackan förvandlats till en välfödd, bortskämd salshund, strök husbonden henne en gång före lektionens början och sade:

— Det är tid, Tetka, att börja med praktiskt arbete, du har fått nog nu af skämt. Jag vill göra en konstnär af dig. Du bör bli artist!

Och han började undervisa henne i åtskilliga konster. I första lektionen lärde hon sig stå och gå på bakbenen, hvilket hon tyckte rysligt mycket om. I andra lektionen måste hon hoppa på bakbenen och fatta en sockerbit, som husbonden höll högt öfver hennes hufvud. I de följande lektionerna dansade hon, sprang rundt i ledband, gnällde vid musik, ringde i klockan och sköt af pistolen, och om en månad kunde hon redan med

framgång ersätta Feodor Timofeitsh i den »egyptiska pyramiden». Hon lärde sig allt mycket gärna och var belåten med sina framsteg, att springa med uthängande tunga i ledband, att hoppa genom ringar och att rida på den gamle Feodor Timofeitsh beredde henne det största nöje. Hvarje konststycke, som lyckades, ledsagade hon med ett gällt, förtjust skall, och läraren beundrade henne, råkade också i ekstas och gnuggade händerna.

— Talang! Talang! sade han. Otvifvelaktigt en talang! Du måste ovillkorligt göra lycka!

Och Tetka vande sig så vid ordet »talang», att hon hoppade upp, hvar gång detta ord nämndes, och tog på sig en min som om det verkligen varit hennes namn.

VI.

En orolig natt.

Tetka hade en natt en underlig hund-dröm: hon tyckte, att gårdsdrängen slog efter henne med kvasten, och hon blef därpå så förskräckt, att hon vaknade.

I rummet var det tyst, mörkt och mycket kvaft. Lopporna besvärade henne i ovanlig grad. Tetka hade förut aldrig varit rädd för mörkret, men nu kände hon sig så beklämd och greps af lust att skälla. I rummet bredvid andades husbonden hörbart, och om en liten stund hördes svinet grymta i sin stia. Därpå blef allt åter tyst. Tetka började tänka på mat och blef därigenom lättare till sinnes; hon kom att tänka på, att hon andra dagen snattat ett hönsben från Feodor Timofeitsh och gömt det i gästrummet mellan skåpet och väggen, där det fanns mycket spindelväf och damm. Hvad hindrade henne att nu gå dit och se efter, om benet var orördt eller ej? Det vore mycket möjligt att husbonden fått reda på det och smakat på det. Men förr än på morgonen kunde man inte lemna sofrummet — det var en bestämd regel. Tetka tillslöt ögonen för att somna fortare, ty hon visste, att ju fortare man somnar, dess fortare blir det morgon. Men plötsligt hördes ej långt från henne ett underligt skrik, som kom henne att spritta till och hoppa upp på alla fyra. Det var Ivan Ivanitsh som skrek, och detta läte var ej det vanliga snattrande och öfvertygande, utan ett vildt, genomträngande och onaturligt, ungefär liknande knarrandet af en dörr, som öppnas. Som hon ingenting kunde urskilja i mörkret, kände hon sig ännu mer ängslig och morrade doft.

Så förlöt en stund, ungefär så lång som hon tyckte behövas för att gnaga ett duktigt ben. Ljudet upprepades icke: Tetka lugnade sig efterhand och slumrade till. I drömmen såg hon två stora, svarta hundar med fjolårsgamla ulltofsar på sidorna och benen; de drucko begärligt drickvatten ur en stor tvättbalja, hvarifrån det uppsteg en hvit ånga och en synnerligt angenäm doft. Gång efter annan tittade de på Tetka, visade tänderna och murrade: Du får inte vara med! Men ut ur ett hus rusade en bonde i pels och körde bort dem med piskan. Tetka gick nu fram till tvättbaljan och började mumsa, men så fort bonden vände ryggen till, kastade sig de båda hundarne tjutande öfver henne, och åter ljöd plötsligt det genomträngande skriket.

K . . . he! K . . . he-he! kved Ivan Ivanitsh.

Tetka vaknade, rusade upp och började ömkligt skälla utan att lemna sin kudde. Hon tyckte, att det inte var Ivan Ivanitsh som skrek, utan någon annan längre bort. Och ånyo hördes från stian svinets grymtande.

Nu förnams också knarrandet af tofflor, och in i rummet kom husbonden i nattrock och med ljus i handen. Det fladdrande skenet hoppade längs de smutsiga tapeterna och på taket och förjagade skuggorna. Tetka märkte, att det inte fanns någon annan varelse i rummet.

Ivan Ivanitsh satt på golfvet och sof ej. Hans vingar voro utsträckta och näbben öppen, och hela hans utseende var sådant, som om han varit utmattad och ville dricka. Den gamle Feodor Timofeitsh sof ej heller; antagligen hade han blifvit väckt af skriket.

— Ivan Ivanitsh, hur är det fatt? frågade husbonden gåsen. Hvarför skriker du? Är du sjuk?

Gåsen teg. Husbonden kände på hans hals, strök honom på ryggen och sade:

— Du är konstig. Inte sofver du själf och inte unnar du andra att sofva.

Då husbonden gått ut och tagit ljuset med sig, blef det åter mörkt, och Tetka kände sig rädd till mods. Gåsen skrek visserligen inte mer, men hon började inbilla sig, att någon främmande stod där i mörkret. Det allra rysligaste var, att hon inte kunde bita denne främmande, därför att han var osynlig och inte hade någon form. Och så fick hon klart för sig, att det bestämdt måste inträffa något mycket tråkigt denna natt. Feodor Timofeitsh var ej heller lugn. Tetka hörde, hur han vred sig på sin dyna, gäspade och skakade på hufvudet.

Någonstädes på gatan slog det i en port, och i stian grymtade svinet. Tetka gnällde till, sträckte ut frambenen och lade hufvudet därpå. I portens slag, i svinets grymtning, i mörkret och stillheten fann hon något lika så ängsligt och förfärligt som i Ivan Ivanitsh' skrik. Allt var upprördt och oroligt, men hvarför? Hvem var denne främmande, som man ej kunde se? Och plötsligt glänste i Tetkas närhet två fuktiga, gröna gnistor. Det var första gången som Feodor Timofeitsh, alltsedan de blifvit bekanta, kom till henne. Hvad ville han nu? Tetka slickade hans tass och suckade sakta i olika tonarter utan att fråga honom, hvarför han kom.

— K . . . he! pep Ivan Ivanitsh — K . . . he-he!

Åter öppnades dörren, och husbonden kom in med ljus. Gåsen satt kvar i samma ställning som förut, med gapande näbb och utbredda vingar. Hans ögon voro slutna.

— Ivan Ivanitsh! ropade husbonden.

Men gåsen rörde sig icke. Husbonden satte sig framför honom på golfvet, såg tyst på honom en stund och sade:

— Ivan Ivanitsh! hur är det med dig? Håller du kanske på att dö? Ack, nu minns jag, nu minns jag! utbrast han och tog sig åt hufvudet. Jag vet, hvaraf det kommer sig. Det är därför, att du i dag blef trampad af hästen. Min Gud! min Gud!

Tetka förstod inte hvad husbonden sade, men af hans uppsyn fattade hon, att äfven han väntade något förfärligt. Hon sträckte fram nosen mot det mörka fönstret, hvarigenom det föreföll henne, som om någon främmande tittade in, och började tjuta.

— Han håller på att dö, Tetka, sade husbonden och slog ihop händerna. Ja, ja! han dör. Döden har kommit in i ert rum. Hvad ska vi nu göra?

Blek och upprörd återvände husbonden till sängkammaren, suckande och skakande på hufvudet. Tetka kunde ej längre uthärda att stanna kvar i mörkret, utan följde efter honom. Han satt på sängen och upprepade flere gånger:

— Min Gud! hvad ska vi nu göra?

Tetka gick omkring hans fötter och följde alla hans rörelser utan att veta, hvarför han var så ängslig och hvarför alla voro så oroliga. Feodor Timofeitsh, hvilken sällan lämnade sin dyna, kom också in i husbondens sofrum och började stryka sig mot hans ben. Katten skakade på hufvudet, som om han ville förjaga några tunga tankar och tittade misstänksamt under sängen.

(Forts.)

Sakta.

Det var nära slutet af sommarterminen vid badorten. Om några dagar skulle de sista gästerna försvinna, hela högen af kofertar skulle smälta bort och hotellet stängas. Där nere bakom en skroflig klippa nära stranden sutto tvenne flickor, införlifvade i samtal om säsongen. Båda voro vackra; båda hade varit badortens drottningar hela sommaren — äran var visserligen lika delad — och dock, märkvärdig nog, voro de goda vänner.

»Du kommer väl ihåg Karl Bergström, som kom i Juli?» sade Klara. »Första kvällen jag träffade honom tryckte han min hand och andra aftonen hade han redan djärfhet att taga mig om lifvet.»

»Ja», svarade Lydia, »han försökte göra detsamma med mig.»

»Och så var det den där lille von Block», fortsatte Klara, »en sådan dansör han var! Men vet du, jag var verkligen rädd för gossen; han var så ihållande. Vet du, efter tre dagars förlopp kysste den otäckingen mig. Jag kommer så väl ihåg den kvällen! Vi voro just på bron, och det var gjort innan jag visste ordet af.»

»Ja», svarade Lydia, »han försökte göra detsamma med mig.»

»Och så var där unga Granberg», fortfor Klara, försjunken i sina egna tankar. »Den reringen! Han var en så'n dyrkansvärd ung man; och vet du hvad, Lydia, första kvällen jag var i sällskap med honom trodde jag sannerligen att han var blyg. Men jag hade icke samma uppfattning dagen därefter. då vi sutto i det där lilla rummet innanför danssalen och jag kände hans arm smyga kring mitt lif och hans läppar bränna på min kind innan jag hann komma till besinning.»

»Ja», svarade Lydia, drömmande, »han försökte göra detsamma med mig.»

»Men var inte Rudolf Appelbom den störste pojke du sett i ditt lif?» fortsatte Klara vidare. »Vet du, jag hade den mest lifliga kurtis med honom. Jag tror inte du lade märke därtill, ty du var engagerad på andra håll, men jag försäkrar dig att det var en riktig sport. Han var så liknöjd i början och jag trodde verkligen att jag aldrig skulle få bukt med honom. Men tredje kvällen sedan vi blifvit bekanta bad han mig om en dans; jag afslog hans anhållan och dansade med en annan. Han blef rasande förstas, men det var just hvad han behöfde. Kvällen därpå voro vi ute och promenerade och han citerade då den och den skalden, du vet . . . . »den kyss, som man får först» . . . . du vet?»

»Ja, jag kommer ihåg», sade Lydia.

»Han var så vacker där han stod i månskenet, men jag är rädd att det var orätt af mig att jag lät honom kyssa mig på munnen en gång, två gånger —»

»Ja», afbröt Lydia, »du skulle pröfvat på att hålla ut med honom. Han försökte göra detsamma med mig.»

»Menar du säga att du ej skulle tillåtit honom», utbrast Klara, »eller någon af de andra att kyssa dig?»

»Ja», svarade Lydia förnämt, dragande den andra flickan till sig; »det är hvad jag menar. Jag vet att det är svårt, men om man är ståndaktig har man att vänta en stor belöning. Säg mig, Klara, har du vunnit något på det med undantag af några glada minnen från sommaren?»

»Hvarför inte», utbrast Klara, »hvad menar du? Jag har aldrig hört dig tala på detta sätt förut. Jag skulle vilja veta hvad som blifvit *din* belöning.»

»Då, min vän, vill jag berätta det för dig», återtog Lydia, »och du skall se att det betalar sig att icke låta sig fångas så snart; tvärtom, man skall vänta med att smida tills järnet är varmt.»

Och hon höll upp sin lilla bruna, venstra hand.

Och på det tredje fingret funnos fyra nya, glänsande förlofningsringar. — —

T. M.

Ett hus byggdt på en timma. Icke ett tartariskt tält, ej heller en jordhydda utan ett solidt trähus 50 fot långt, 20 fot bredt, elegant och prydligt, som har förmåga att motstå de starkaste vindar. Det är ett nytt fälthospital, hvarom frågan är, hvilket uppfunnits af en österrikisk militärläkare, och som profvades utaf militär auktoriteter för någon tid sedan vid Bruck. Resultatet var glänsande; fabriken som förfärdigat huset kunde med blott åtta man uppsätta och göra det färdigt på en timma. Inga verktyg behöfdes därför, emedan hvar stycke noga passar in i det andra. På en mycket liten tid kan det äfven nedtagas och packas för transport till annan plats.

* PRISTÄFLAN. *

I detta nummer erbjudas alla prenumeranter och lösnummerköpare att täfla om ett pris af **Tio kronor** för insändandet af rätta lösningen å nedanstående ord. Punkterna beteckna bokstäffer, hvilka skola ifyllas. Orden förekomma tydligt i detta nummer af Svithiod. Minst fyra riktiga ord skola utfinnas för att lösningen må anses som godkänd.

1. . . i . . . i . . .
2. . u . . . o . s .
3. k . . s . . p . . . a k .
4. p . . s . . . l . n
5. . e . . . e .
6. f . . r . . . r .

Bestämmelser: Hvarje täflande har att utklippa och jämte sin lösning insända den kupong, hvilken befines å omslagets sista sida nederst till venster. Bref med lösningar skola undertecknas med den täflandes namn och adress samt å kuvertet, som adresseras till *Exp. af Svithiod, Göteborg*, vara försedda med påskriften »Täflan N:o 4». Tiden för täflingen utlöper den 25 Februari och dess utgång kungöres i det därpå utkommande numret. Alla med märket täflan försedda bref samlas på ett ställe till den 25 Februari och den **första rätta** (med kupong försedd) lösningen, som öppnas på morgonen nämnda dag, tillerkännes det utlovade priset. Bref med lösningar må icke innehålla annat meddelande.

HUFVUDBRYT

Bidrag emottagas med tacksamhet.
Honorar efter öfverenskommelse.

Logogryf.

I vida hafvet mitt hela finnes
Ibland vid kusten — mer sällan dock.
Och om du ser det, du säkert minnes
Dess fula yttre, dess skepnad ock.

Må du dig akta att komma nära
Det kan gå illa för dig och fler.
— Och vill dess namn du dig genast lära
Så läs i orden som jag dig ger.

Hvad nyttjar du, då du golfvet skurar?
Hvad blir du slutlig när sist du dör?
Hvad är den vän, som dig en gång lurar?
Ett djur, som brukar ha godt humör.

En by, nog känd öfver landet vida
I Östergyllen den finns igen.

Hvad finner du invid insjöns sida?
Hvad kan du göra till hjärtevän

När, skild från henne, ibland du finner
Det trist att sitta så långt ifrån?
Hvad du på stenarne stundom finner
Hvad har du fått utaf Gud som län?

Hur är en hjässa på gamla dagar?
Hvad har du ofta på bordet ditt?
En fisk, som mamma rätt läckert lagar
Nå'nting, som ständigt för dig står fritt.

Hvad är så kallt, att du gärna ryser
När blott du tänker på det ibland?
Hvad heter flickan, som vackert myser
När fästman tar hennes lilla hand?

Hvad finns i köket? Du kan fundera!
Och hvad behöfves att klyfva ved?
Två trädslag — sedan, väl mycket mera
Men nu jag lemnar dig uti fred.

Rebus.

B B B B
B
B B
B
B

Räknegåta.

8	1	6
3	5	2
4	9	2

Placera uti hvardera af de nio rutorna en siffra från 1 till och med 9 (hvarje siffra får ej användas mera än en gång) så att raderna adderade i hvilken riktning som helst, äfven diagonalt, bilda talet 15.

Gåta.

Fröken H. till herr X: »Kan Ni säga mig hvad det är som Ni aldrig haft, icke har och aldrig kan få?»

Herr X. håller fortfarande på att fundera, men hoppas vara färdig med lösningen till den 17 Februari.

Lösningar

af Hufvudbrytet i N:o 5.

Logogryfen: Hemtrefnad, hvaraf fås orden: tre, tam, traf, fred, mete, metref, trefnad, naf, er, dem, han, hem, Dante, ref, harf, fram, ram, hed, het, ren, rem.

Räknegåtan: Tegnér, Lidner, Snolksky, Vitalis, Malmström, Bååth.

Gåtan: Influensa.

SVITHIODIADER

Ett naturligt misstag.

Hon (rusande upp mot honom): »Åh, Grefve Brabazon! Comment-vous portez-vous? Comme se va? Och allez-vous-en!»

Han: »Ah, mademoiselle —»

Hon: »Åh, försök inte med franska, jag kan ej ens förstå det lilla jag själf talar. När lemnade Ni det kära Paris?»

»Pardon, mademoiselle —»

Hon: »Försök inte att svara, jag kunde ändå inte förstå ett ord. Hur mår Madame La Comtesse?»

Han: »Sacré!»

Hon: »Det måtte betyda att hon är död. Åh, ni gamle präktige grefve! Glad att se er! Sitt-vous ner avec moi sur le stol och dîtes-moi allt om den saken.»

Han (häftigt): Mademoiselle, jag vara den öfverkypare som göra les arrangements pour den middag.»

Han (i det han sätter ringen på hennes finger): »Tycker du om den.»

Hon: »Ja mycket. Jag är aldrig lyckligare än när jag har fått en ny förlofningsring.»

I seminariet. Läraren: »Hvad ser Ni, fröken Laura, när ni en vacker sommardag tittar upp mot himlen.»

Laura: »Det blåa firmamentet.»

Läraren: »Och hvad ser ni om det är regnigt och styggt väder?»

Laura: »Mitt paraply.»

Den unga enkan: »Ja, han sa' mig, att han inte kunde älska mig när jag blir gammal.»

Väninnan: »Men hur kunde du gifta dig med honom efter det?»

Unga enkan: »Jag var tjugo år och han sjuttiofem, ser du.»

Lille Karl: »Jag vet hvarför små negerbarn äro så lyckliga.»

Mamma: »Hvarför då?»

Lille Karl: »Derför att deras mammor inte kunna säga när deras händer äro smutsiga.»

Hustrun: »Oh, Gustaf! Jag har något förskräckligt att omtala för dig. Lille Johan har sväljt din rakborste.» Mannen: »Nä, den var ju gammal och utsliten, jag ämnade snart köpa mig en ny.»

Komiskt tryckfel. I en Stockholmstidning lästes nyligen följande annons: »En sons lyckliga födelse hafva vi glädjen tillkännagifva. Stockholm den . . . . Augusta och Olga Peterson.»

Kyparen: »Nä, min käre bonde, huru har höet lyckats i år?» Bonden: »A jo, de går la an. Har du kanhända aptit på't?»

Fruen: »Har du något emot att jag tar hem en sömmerska i nästa vecka?»

Herrn: »Nej, inte om hon är vacker.»

Han (bittert): »Om jag blott vore en rik man, så ville ni nog gifta er med mig.»

Hon: »Utelema adjektivet.»

I Baltimore (Förenta staterna) finnes på kyrkogården tre gravvar, som äro särskildt egendomliga. De ligga bredvid hvarandra. Grafstenen på högra sidan kungör, att den är upprest öfver en kvinna och en i stenen inhuggen hand pekar på gravnen i midten. Under handen läses: »Han var min.» Grafven på högra sidan har likaledes en inscription gifvande till kända att den gömmer en kvinna och på denna sten ser man äfven en hand, pekande mot midtelgravnen samt under handen orden: »Han var min också.» I midtelgravnen är jordad mannen till dessa tvenne kvinnor och på grafstenen synes tvenne förenade händer, pekande åt motsatta håll samt därunder: »De voro båda mina.»

Det är alltid en tillfredsställelse för er då ni gör ert bästa; men tro icke att det alltid är en tillfredsställelse för andra.

»När är det din födelsedag, farfar?»

»Den 10 December.»

»Jag fyller år den 11 December, således måste du vara en dag äldre än jag.»

Hon: »Jag anser att en flicka förlorar sitt anseende, om hon sitter på en mans knä.»

Han: »Jag hade alldeles samma åsikt om en flicka, som jag brukade gå med.»

Hon: »Verkligen. Satt hon då på ditt knä?»

Han: »Nej, inte på mitt, men på en annan herres.»

En man andas tjugo gånger i minuten utom då han är i beredskap att fria till den flicka, han tillber. Då andas han tjugo gånger i sekunden.

»Fin-de-siècle».

En ung man från landet knöt sin grönaste halsduk om halsen och tog sin bästa flicka med sig till staden och gingo in på den finaste restaurationen. Lik andra spolingar ville han göra sig kvick på kyparens bekostnad.

»Kypare», sade han, »var god gif mig en stekt elefant.»

»Ja, herre», svarade kyparen, bibehållande fatningen.

»Och, kypare — stek den på spett.»

»Ja, herre.»

Han stod som en staty ett par ögonblick.

»Nä», sade den unge mannen, »kommer den inte snart?»

»Våra order äro, herre, att vi skola hafva betalning i förskott för elefanter. Elefanter stekta på spett kosta trettiotusen kronor, 75 öre. Ugnstekta endast trettiotusen kronor, herre.»

Kyparen smålog icke, men flickan gjorde det, och den unge mannen rusade ut.

»Är det inte snart på tiden att du betalar mig de 100 kronor du är skyldig mig?»

»De äro ej förfallna än.»

»Men du lofvade mig att betala när du kom tillbaka från Stockholm.»

»Riktigt. Men jag har ej ännu varit där.»

Fanny: »Clara sade i går att du icke hade eget här. Är det sant?»

Olga (ond): »Det är falskt.»

Ett lyckligt ögonblick.

Innehållsförteckning: Kunskap är makt af F. Cbg. I drömmar af Hugo Gyllander. Medan hafvet stiger af Rust Roest. Diverse. Prag af Alfred Jensen. Några blad ur min dagbok af Gerda Meyerson. Kashtanka af Anton Tshechov. Sakta af T. M. Pristafjan. Hufvudbry. Svithiodiader. Santina af K. Teilmann (på omslaget).

UTGIFVARE: WALD. ZACHRISSON. — EXPEDITION: GÖTEBORG, 34 KÖPMANSGATAN. — WALD. ZACHRISSON'S BOKTRYCKERI. — PAPPER FRÅN GRVCKSBO.

närmare beröring med kvinnor, och ej heller hade jag känt någon längtan därefter; jag hade varit så helt och hållet uppfylld och genomglödd af den äregirighet, som sporrade mig framåt. — Sedan hade jag blifvit sjuk och hade måst försaka, innan jag ännu njutit världens fröjder. Nu först förstod jag eller anade åtminstone, huru ljuft allt det kunde vara, hvarifrån jag frivilligt afstått; när det var frågan om att åt en annan gifva min Santina, hvilken som vårens lifgivande solstråle varmt mitt kalla vinterlif, begrep jag först att jag aldrig känt den sötma och sällhet, som tillvaron kunde bjuda, och att jag ej heller någonsin skulle lära känna den.

»I denna sinnestämning var jag ännu då jag på eftermiddagen träffade Santina. Hon föreföll mig än blekare och tystare än förut, och hon gjorde min af att ånyo vilja undvika mig. Men då jag ropade på och riktade en eller annan likgiltig fråga till henne blott för att få höra hennes ljufva röst, gaf hon mig en sorgsen, nästan förtviflad blick, yttrade ett kort svar och lemnade mig sedan åter.

»En stund därefter råkade jag under min vandring mellan vinrankorna Sor Bernardo, som ansade sina drufvor; men som knappast blef mig varse, förrän han kom fram till mig och ifrigt bad mig att följa med till sin hustru; de hade någonting särdeles viktigt att afhandla med mig. Han drog min arm under sin för att vara riktigt säker om mig, och vi vandrade hemåt, under det Sor Bernardo oupphörligt försäkrade mig, att han var en olycklig man, och att den käre Guden nu straffade honom för hans högfärd.

»Sor Bernardos litania öfverträffades dock af Sora Lucias jämmervisa. Upplöst i smärta och förskräckelse satt hon i sin gula fåtölj, samma fåtölj som Giacomo Giorgi för en stund sedan hedrat med att taga plats uti, och så snart jag kom in, började hon sin berättelse, hvori Sor Bernardo sekunderade henne med suckar och utrop. Kunde jag tänka mig, att Giacomo Giorgi själf i egen person varit där för att för sin son Pietro fria till Santina — att Giacomo Giorgi själf kommit till Sor Bernardos hus, sedan den olyckliga händelsen med Sandio Roccelli väckt så mycket ondt blod och många familjer dragit sig tillbaka från Mortellinis och förbjudit sina söner att umgås med den där nyckfulla och högfärdiga Santina, som tyckte sig vara för god att bli en hederlig vinbondes hustru, därför att hon fått en smula uppfostran i Neapel? Och kunde jag tro, då föräldrarne knappast visste till sig af glädje och stolthet öfver ett sådant anbud, så hade Santina den dristigheten att midt i ansigtet säga Giacomo Giorgi, att hon icke ville ha hans son Pietro, fastän denne nog var en duktig och bra karl, och att hon öfverhufvudtaget ingen ville ha, ty hon brydde sig ej om någon af sina friare.

»Enligt Sora Lucias värtaliga skildring hade Giacomo Giorgi, då han förnam Santinas bestämda vägran, som ett lejon sprungit upp från sin stol. Hans skarpa ögon blixtrade, och det såg ut, som om han ville genomborra Santina med sina blickar, och hans stämma

ljöd för örat som rullande åska eller yttersta domens basuner och han talade ord, ord — som — Sora Lucia kunde ej upprepa dem, icke ett enda kunde hon minnas, och icke heller skulle de i hennes mun haft samma betydelse som i hans, men det hade varit sådana ord, som profeterna i Gamla Testamentet kunde ha talat, eller den berömde botpredikanten Padre Agostino, när han under fastan lät sitt flammande, heliga, hjärtebringande tal ljuda från predikstolen. Sora Lucia hade känt sig alldeles genomträngd af andakt därvid, och Sor Bernardo hade haft tårar i ögonen, riktiga tårar; fastän han nu blygdes för dem och låtsade, som om någonting flugit in i ögat.

»Men Santina? Hur hade hon burit sig åt? Jo, hon hade stått stel och styf, utan att röra en min, och hennes ögon hade varit som utsläckta i hufvudet på henne, och då Giacomo Giorgi slutat sitt väldiga strafftal och mildt och försonligt som en god prest räckt henne handen, hvad hon då svarat? Jo, att hon kunde ju tänka på saken! Tänka på saken? Och ingenting annat! Och sen hade hon gått sin väg utan ett ord vidare. Tänka på saken? Hvad behöfde hon tänka? Skulle kanske icke Pietro Giorgi vara god nog åt henne? Eller skulle det kanhända ej vara en ära att få bli svärdotter åt Giacomo Giorgi? Ville hon kanske drifva stackars Pietro också till själfmord: han var ju alldeles tokig af kärlek till henne. Hon hetsade upp hela ön mot dem på det här sättet och bragte dem förtret och bekymmer istället för att det var hennes dotterliga pligt att göra dem glädje och fröjd. När hon, Sora Lucia, tänkte på, hur de båda hoppats på Santina, och hur stolta de varit, när hon kom hem igen — och så skulle slutet bli detta! Denna otroliga envishet, denna barnsliga, oöfvervinnerliga rädsla för äktenskapet, detta hårdnackade trots! Hvad väntade hon egentligen på? Men, nu var det slut med föräldrarnes tålmod! Giacomo Giorgi hade sagt, att de ej längre borde gifva efter för hennes egensinne, det vore rent af syndigt, om man gjorde det och det skulle blott göra henne allt mera halsstarrig. — Nej; nu skulle de taga i med allvar, och hon hade att välja på — det hade Giacomo Giorgi sagt, — antingen att gifta sig med Pietro, eller och gå i kloster — ett tredje fanns det icke! Giacomo Giorgi var fullt öfvertygad om, att hon skulle välja det förstnämnda och han hade gått därifrån munter och glad. Men Giacomo Giorgi kände ej Santinas egensinne, annars hade han ej kunnat vara så lugn. Ty hon, Sora Lucia, måste väl som mor känna sin dotter, och hon var öfvertygad om, att Santina hellre läte spärra in sig i en klostercell än gifta sig med sonen till den rike Giacomo Giorgi, ett parti, som alla Ischias flickor skulle afundas henne. — Föräldrarne hade, minsann redan gjordt hvad de kunde för att intala flickan förstånd och de hade hvarken sparat böner, tårar eller hotelser. Men det hade hvarken gjort från eller till. — Santina hade varit lika stum och styf gentemot dem och det enda hon svarat var att hon skulle betänka sig; hon behöfde tid att tänka på saken.

(Forts.)

L. A. HILLBERG, GÖTEBORG

— ÖSTRA HAMNGATAN 39 —

Engelska Hattar,
Skjortor, Kragar, Manschetter,
UNDERKLÄDER

af silke, ylle & bomull.

Moderna Öfverrock-, Kostym- & Byxtyger i största urval.

Kosta Glasmaåasin,

★ ★ Göteborg, ★ ★

34, Kyrkogatan 34.

Rekommenderar brukets
prisbelönda tillverkningar af:

Kristallserviser,
Prydnadsglas
och

Hushållsglas
m. m.

Tidningen

HALLAND,

som utgifves i HALMSTAD tre gånger i veckan är

Hallands läns mest spridda tidning

med en upplaga fyra gånger större än platskollegans. Spridning öfver hela länet.

Postupplagan den 31 Jan. 1894 1,226 ex. mot Hallands-Postens 260 ex.

Brolin & Åkerholm

(f. d. J. Dahlander & Co. Tapethandel)
14 Vestra Hamngatan 14.

Lager af

Tapeter, Bårder

och

Dekorationer

Rullgardiner, Kornischer,
Portierstänger, Gardinhållare m. m.

i största urval till billiga priser.

Årets Nyårspjes:

Stor pantauktion å Gustaf Adolfs torg!

Skämt med sång och dans i en akt
af ERIC SANDBERG.

Med illustrationer.

Pris 35 öre.

Säljes i bokhandeln och cigarrbutikerna,
samt till landsorten mot beloppets insändande
i frimärken till

H. SVENNING,
Spannålsgratan 17,
GÖTEBORG.

Försumma ej att prenumerera på SVITHIODI!

**BOKTRYCKERI-
KALENDER**

★ ★ Pris Kr. 1.50. ★ ★

Boktryckeri-
Kalendern

1894

är nu utkommen.

Förlag:

SIGILLER,

STÄMPLAR i Metall & Kautschuk
med och utan själffärg. Mek. årtal & datum
Dörrskyltar, Klichéer m. m.
utföras af Otto Fr. Johanson
Nils Helkeströmsgatan 19 (Hotel d'Angleterre)
Stämpelfärg och Märklök till moderata priser.

Agenter sökas.

Bok- och Pappershandlare
erhålla hög rabatt.

KUPONG för priset i SVITHIODI. No. 4. 1894.

Hypoteksföreningen för Vestkustens Städer

omfattande städerna Laholm, Halmstad, Falkenberg, Varberg, Kongsbacka, Göteborg, Marstrand,
Kungälf och Strömstad samt Lysekil och Trollhättan, utlemnar

Amorteringslån

mot säkerhet i stadsfastigheter.

Kontor i Göteborg: Magasinsqvarteret 1 & 2.